

Aizstrautnieki - ciemats, kurā grib dzīvot

Dobeles pagasta Aizstrautnieku ciems, salīdzinot ar citiem ciemiem novadā, ir jauns veidojums, var teikt, padomju laika produkts. Bijušais kolhoza centrs, sācies no vienas lauku mājas, tagad ir izaudzis par glītu, sakoptu un dzīvošanai ērtu ciematu.

No Ždanova līdz Aizstrautniekiem

Ciemata vēsture sākas precīzi pagājušā gadsimta vidū, kad tika apvienoti divi kolhozi ar skaistiem, latviskiem nosaukumiem - «Pērle» un «Dārznieks». Apvienotā kolhoza centram un kantorim noderēja Aizstrautnieku mājas, ap kurām tad arī sāka augt ciemats.

Jaunais kolhozs un jaunais ciemats tika arī pie jauna nosaukuma - tos nosauca Ždanova vārdā. Kurš vairs tagad zina, kas tas tāds? Tāpēc pavisam īsi - Andrejs Ždanovs, kurš tajā laikā tikai pirms diviem gadiem bija devies aizsaulē, bija viens no PSRS un partijas vadītājiem, tuvs Josifa Staļina līdzgaitnieks, piedalījies masu represiju organizēšanā.

Ždanova vārdu kolhozs un ciemats nesa līdz 1989. gadam, kad, sagaidot kolhoza 40. jubileju, un trešās Atmodas iespaidā nolēma abiem dot skaisto, vēsturiski pamatoto un ģeogrāfiski piesaistīto Aizstrautnieku vārdu.

Tā kā Otrā pasaules kara laikā daudzas apkārtnes mājas bija pilnībā sagrautas vai daļēji bojātas, kolhoza valdes sēdē 1950. gadā pieņēma lēmumu par pirmo divu, vēlāk - vēl par četru ģimenes mājiņu celtniecību, un kolhoza būvbrigādes vīri ķērās pie darba.

1965. gadā uzbūvēja arī pirmo daudzdzīvokļu ēku «Šalkas». Visintensīvāk ciemats tika apbūvēts 70. un 80. gados, kad cita pēc citas tika būvētas daudzdzīvokļu ēkas un ģimenes mājas, kurām pievienojās arī piecas «līvānietes» jeb Līvānos tapušās saliekamās mājas.

Aizstrautnieku bibliotekāre Sandra Kazimiraite - Eglīte, kura pēta arī ciemata vēsturi, stāsta, ka daudzi cilvēki tā laika aicinājumam pārcelties uz ciematiem labprāt atsaukušies, jo tas nozīmējis lielākas ērtības. Paraleli ciemata ēku būvniecībai kolhozā notika meliorācija, un daudzas viensētas, gan karā cietušās, gan nesen pamestās, tika nolīdzinātas. Tāpēc Aizstrautnieku ciemata apkārtnē ir maz lauku sētu, īpaši Pienavas un Jaunbērzes virzienā.

Interesanta ir bijusi ēku pielāgošana sabiedriskajām vajadzībām, izpētījusi Sandra Kazimiraite - Eglīte. Aizstrautnieku māju zirgu stallis kolhoza sākumgados tika izmantots par cūku novietni, bet vēlāk pēc kapitālā remonta kļuvis par kolhoza klubu, un tajā viss noticis: darbojās deju un dramatiskais kolektīvs, sieviešu vokālais ansamblis, notika kino-seansi un balles.

Aizstrautnieku mājā, kas kalpoja kā kolhoza kantora ēka, 1970. gada oktobrī atvēra Dobe-

les ciema bibliotēku, bet pirmajā stāvā vairākus gadus darbojās kolhoza ēdnīca.

Kolhoza pastāvēšanas pēdējā desmitgadē tika uzbūvēta iespaidīga ēka ar dakstiņu jumtu, kurā atradās ēdnīca, veikals un medpunkts. Tagad tur joprojām ir veikals, bet ēkas otrā pusē saimnieko Bērzes mednieku kolektīvs.

Bērnu netrūkst

Pēdējā lielā būve, ko pakalnā uzcēla vēl kolhoza laikā, bija Aizstrautnieku sākumskola un bērnudārzs. Diemžēl skola ciematā pastāvēja tikai desmit gadus - no 1990. līdz 2000. gadam. Vēl kādu laiku turpat darbojās sagatavošanas grupiņa.

Taču rosība ēkā joprojām nav apstājusī: te tagad atrodas Dobeles pagasta pārvalde, Aizstrautnieku bibliotēka un Atbalsta centrs ģimenēm ar bērniem. Arī bērnu čalu un smieklu ēkā netrūkst, jo pēc skolas savā brīvajā laikā viņi labprāt dodas uz Atbalsta centru. Lieliska iespēja atrisināt vecāku mūžīgo problēmu - ar ko nodarbināt bērnu?

- *Bērnu ciematā ir daudz, vasarā jo īpaši. Tad sporta un rotaļu laukums ir bērnu pilns, - stāsta Dobeles pagasta pārvaldes vadītāja Dace Škorņika. - Laukums atrodas otrpus daudzdzīvokļu mājām pāri ceļam, kuram pāri skrien bērni. Lai mašīnas samazinātu ātrumu, esam uzlikuši ciematā zīmes, kas norāda uz apdzīvotu zonu.*

Kamēr vecāki ir darbā, bērni pēc skolas var nākt uz Atbalsta centru, kurš neveic ne sociālās, ne izglītības funkcijas. Administratores ieskatīti, dažāda vecuma bērni no pulksten diviem līdz septiņiem vakarā te pavada brīvo laiku. Viņi radoši darbojas, spēlējas, cep kaut ko, dzer tēju, rīko pankūku ballītes. Bērniem patīk.

Neliedzu te sanākt un satikties arī jauniešiem, ja ārā ir auksts. Bet viņi paši atbild par kārtību un zina - ja būs nekārtība, atslēga būs liegta. Viņi to arī respektē.

Turpat ēkā atrodas arī Aizstrautnieku bibliotēka. - *Bērni labprāt nāk arī uz bibliotēku. Viņiem vispār patīk pa gaiteniem pārskraidīt no vienas vietas uz otru. Te viņi zīmē, pastrādā ar datoriem. Ļoti patīk klausīties, ja viņiem palasu priekšā, un arī paši sacer stāstus. Mūsu bibliotēka ir pavisam oficiāla Stāstu bibliotēka UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tiklā «Stāstu bibliotēkas», kur īpaši izcelta stāstīšanas tradīcija kā nozīmīga nemateriālā kultūras mantojuma daļa, - saka Sandra Kazimiraite - Eglīte.*

Plašāka telpa atvēlēta sarīkojumiem, taču daudz cilvēku tajā gan nevarēs sapulcēties.

- *Diemžēl mēs nevaram aicināt*

Aizstrautniekos tukšu dzīvokļu nav.

pie sevis pašdarbnieku kolektīvus. Tam zālite ir par mazu, tāpēc ir ideja par nelielas brīvdabas estrādes būvniecību. Ir pat vieta noskaidrēta, - saka Dace Škorņika. - Ļoti trūkst arī kultūras darba organizatora. Pasākumus galvenokārt rīko bibliotēka. Cik spēju, strādāju arī pati, un lielos gadskārtu svētkus ciematā, kā nu protam, veidojam paši. Taču ar to nepietiek. Gaidu, kad varēsim risināt šo problēmu ar novada Kultūras pārvaldes vadību.

Kolhoza laikā, starp citu, bija kultūras nams, kura vietu tagad iezīmē tikai divas tūjas, un bija pašdarbnieki - deju kolektīvi, ansambļi, notika balles.

Nav vairs, ko piedāvāt

- *Šobrīd mums pagastā trūkst brīvas dzīvojamās platības - cilvēki prasa, bet mums nav vairs, ko piedāvāt. Nav arī brīvu viensētu vai zemes, ko pārdot.*

Priecē, ka dzīvokļus ciematā ir iegādājušās jaunas ģimenes ar bērniem. Jā, skolas Aizstrautniekos vairs nav, taču skolēni tiek vesti gan uz netālās Dobeles, gan Džūkstes skolām. Paskatījos pagājušā gada statistikas datus - pagasta iedzīvotāju vidējais vecums ir 40 gadi. Tātad esam jauns pagasts un ar lielu potenciālu, - stāsta Dace Škorņika.

Salīdzinājumā ar citiem pagastiem Dobeles pagastā nav problēmu ar tukšajām mājām. Tādu vienkārši nav. Tās visas un arī dzīvokļi, īpaši pagasta otrajā ciematā - Lejassstrazdos, ir izpirkti. Visas daudzdzīvokļu mājas ciematos ir privātas, un tās apsaimnieko paši iedzīvotāji. Pašvaldības dzīvokļu Aizstrautniekos vispār nav, izņemot ārsta prakses telpas.

Pagasta pārvaldes vadītāja stāsta: kad notikusi pieteikšanās energoresursu atbalsta izmaksām, kļuvis skaidrs, ka patiešām neviens dzīvoklis nav pamests vai bezsaimnieka. Ja cilvēks pastāvīgi dzīvo un strādā Rīgā vai Jelgavā, dzīvokli izmanto vasarā, lai baudītu lauku labumus.

Aizstrautniekos pašlaik ir nepilni 300 iedzīvotāju, un ciemats faktiski ir kļuvis par guļamrajonu, vērtē Dace Škorņika. Ja vakarā pēc darba visi sabraucot mājās, mašīnu nav, kur nolikt. Rītā stāvlaukums kļūst tukšs. Cilvēki aizbraukuši strādāt uz Rīgu, Jelgavu vai Dobeli.

Tuvumā ir divi lieli uzņēmumi - akciju sabiedrība «Ziedi» un SIA «Avotiņi», kas nodarbojas ar ceļu būvi un meliorāciju, kā arī zemnieku saimniecības. Darbu ciema ļaudis var atrast arī tajās, un bezdarba līmenis ir zems. Ir tikai nedaudz ilgstošo bezdarbnieku, kas vienkārši negrib strādāt.

Vienmēr var būt vēl skaistāk

- *Cilvēkiem patīk Aizstrautniekos. Te ir sakārtota infrastruktūra un sakopta apkārtnē, bet, protams, visu laiku kaut ko vēl labiekārtot. Šobrīd notiek ceļa, kas ved cauri ciematam, rekonstrukcijas darbi, un pavasarī to asfaltēs no jauna.*

Aizpagājušogad, kad pagastam bija 100 gadu jubileja, nojaucām bijušo pieturu, kas savā laikā bija pārbūvēta par veikalu - kiosku. Tā vietā sākām veidot ceriņu dārzu. Visi ceriņi ir jau smuki ieauguši, un domājam dārzu vēl paplašināt.

Ietvju bruģēšana gan notiek lēnām, jo finanšu līdzekļi vienmēr ir citur vajadzīgāki.

Plānos ir arī citi darbi: gribam uzlabot ielas apgaismojumu pie autopiēturām, uzlikt soliņus, papildināt ar jaunām iekārtām bērnu sporta laukumu, ko bērni ļoti iecienījuši.

Ciemata iedzīvotāja ir arī Dace Škorņika. Aizstrautniekos viņa dzīvo kopš 1987. gada, kad tika izveidota ambulance, kurā viņa sāka strādāt. Šajā laikā ciemats viņai kļuvis par mīlu un tuvu vietu, kura izveidošanā ir ieliktas arī viņas idejas un darbs. Uz jautājumu, kas, viņasprāt, ir ciemata skaistākā vieta, viņa atbild:

- *Skaists ir viss ciemats. Brīnišķīgs skats uz ciematu ir no pakalna, kur atrodas pagasta pārvaldes ēka. Ļoti patīk tas laiks, kad Aizstrautniekos zied ceriņi, un ciematā to ir ļoti daudz. Kādu gabaliņu tālāk aiz ciemata man ir dārzs. Pavasaros lēnām eju no tā garām ciemata mājām un priecājos - visi mazdārziņi ir vienos ziedos, viss ir apsēts un skaisti sakopts... Ir vienkārši gandarījums par to.*

Lopus ciematnieki vairs netur, vien dažā sētā vēl ir vistiņas. Ir viena saimniecība, kur audzē gotiņas. Sākoties talku laikam, ar iedzīvotājiem apstaigājam kūtis un šķūnišus, skatāmies, ko vajag vēl savākt un sakārtot. Liekas, ka jau esam ievēduši lielu kārtību. Cilvēki paši grib dzīvot sakārtotā vidē, ir atsaucīgi un darboties gribīgi.

Asfaltam jābūt

Ceļš, kas no Dobeles gar Aizstrautniekiem ved Rīgas - Liepājas šosejas virzienā, ir palicis vienīgais neasfaltētais no Dobeles izejošajiem ceļiem. Aizstrautnieku iedzīvotājiem tas nozīmē 8 drebelīgus kilometrus jeb 10 minūtes putekļu vai dubļu. Dace Škorņika atzīst:

- *Jā, mēs esam palikuši bez asfaltēta ceļa politiska spiediena dēļ. Bijām tik ļoti tuvu tam, lai ceļu noasfaltētu, - būvprojekts sagatavots un pat līgums parakstīts, bet politiskās varas maiņas dēļ atkal palikām bez asfalta. Tā ir vislielākā rūpe un sāpe.*

Esmu bezgalīgi daudz rakstījis un runājis dažādās sanāksmēs,

(Vēl – 7. lappusē)

Anitas Banzīņas foto

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors

Patriotiskais mēnesis Bērzupes speciālajā pamatskolā

Bērzupes skolas audzēkņi jau no novembra sākuma sāka gatavoties Valsts svētkiem: veidoja dekorus skolas svētku noformējumam, mācījās dziesmas un dzejoļus.

9. novembrī skolā viesojās 51. Zemessardzes bataljona pārstāvis Renārs Zīle, kurš skolēnus iepazīstināja ar Latvijas Republikas aizsardzības sistēmu, Latvijas Armijas un Zemessardzes nozīmi, zemessargu veicamajiem pienākumiem, kā arī ar kaujas ieročiem, to iespējām reālajā darbībā.

16. novembrī skolā notika Latvijas Republikas 104. gadadienai veltīts svinīgais pasākums. Tas iesākās ar skolēnu veidotu montāžu. Svētkus kuplināja 52. Zemessardzes bataljona ansamblis «Junda», ko vada Lauris Rudzītis. Ansambļa vīru skanīgās balsis izskanēja patriotiskās dziesmās, iedzot visu sirdīs patriotisma «liesmu». Noslēgumā visiem bija liels pārsteigums - svētku torte! Ikvienam tika pa gabaliņam. Pasākuma laikā tika izteikta pateicība Bāreņu biedrības «Saules bērni» valdes priekšsēdētājam Guntai Užanei par sadarbību un atbalstu skolai.

Pateicoties Ērikam Balodim un skolu projekta «Skolas soma» iedalītajiem līdzekļiem, skolēniem bija iespēja 22. novembrī noskatīties Riko Leļļu teātra patriotisku lugu «Pasaka par Latviju». Izrādes norisē tika iesaistīta publika. Luga aizrāva gan mazus, gan lielus. Uzvedums bija ļoti krāšņs - ar daudziem efektiem, skaistām dziesmām. Luga attēloja Latvijas vēsturi, Latvijas skaisto dabu, mudināja bērnus būt draudzīgiem un labestīgiem.

Zinta Patricija Reinfelde,
Bērzupes speciālās
pamatskolas direktora
vietniece
Foto no skolas arhīva

Mirklis no svētku pasākuma.

Renārs Zīle stāsta par Zemessardzes kaujas ieročiem.

Aizstrautnieki - ciemats, kurā grib dzīvot

(Sākums – 5. lappusē)

bet pagaidām bez rezultātiem. Jācer uz jauno valdību. Iedzīvotāji gaida. Bērzbeķes mājā visi dzīvokļi ir izpirkti cerībā uz jauno ceļu. Gaida to skaistā viesu māja «Dabaičēni», un gaida kafejnīca «Četri vāji». Asfaltētajam ceļam es pat saskatu perspektīvu, kļūstot tam par apvedceļu Dobelei.

Mums ir arī liels sapnis par velosliedzi. Tāds ir vajadzīgs arī uz Lejasstrazdiem, jo abos ciematos cilvēki brauc ar riteniem un ar skūteriem, nūjo un vakaros iet pastaigāties. Skaids, ka velosliedzī ir vajadzīgs arī drošības dēļ.

Tās ir ļoti, ļoti nepieciešamas lietas, kuras esmu ierakstījusi ilgtermiņa plānos. Tagad ar prieku varu teikt, ka ir jūtama atsaucība no novada pašvaldības, un daudzi darbi pavirzās uz priekšu. Bet ideju ir daudz, un tās nekad nebeidzas.

Pagaidām relatīvs klusums

Pār Pienavas pusi un arī Aizstrautniekiem joprojām gulstas iespējamo vēja generatoru garās ēnas.

- Tiem, kā paredzēts, jābūt tepat pie Aizstrautniekiem, ļoti, ļoti tuvu ciematam. Pirmie vēja generatori plānoti pat ne puskilometra attālumā, - saka Dace Šķorņika.

- Laimīgi par to mēs nepavisam neesam. Noteikti kritīsies nekustamā īpašuma vērtība. Un, ja pret vēja parku iebilst arī lielie Dobeles uzņēmēji, tad arī viņi jūt, ka var samazināties darbaspēks, ka cilvēki, īpaši jaunas ģimenes, nevēlēsies te dzīvot.

Šobrīd mūsu pusē cilvēki mājvietu meklē tāpēc, ka jautājums par vēja parkiem ir pieklusis.

sis. Taču bija brīdis, kad cilvēki pirms īpašuma iegādes zvanija vai atbrauca uz pagastu parunāties par «zemūdens akmeņiem», un viens no jautājumiem bija par ceļu un vēja parku. Tie bija pat galvenie. Asfaltētu ceļu mēs solījām - gan jau tas būs. Par vēja parku varējām tikai pateikt - pagaidām nebūs.

Vēja parks ir projektēts uz nacionālas nozīmes zemēm, kas ir ļoti augstvērtīgas zemes. Tādas mums ir vienīgajam pagastam novadā, un arī Latvijā nav daudz vietu, kur zemes izmantošanu nosaka Ministru kabineta noteikumi. Tad bija lūgums no projekta attīstītājiem mainīt teritorijas plānojumu un zemes izmantošanas noteikumus, bet nekāda runa par to, protams, nevarēja būt. Tāpēc tas visu nobremzēja.

Šobrīd ir relatīvs klusums. Vēja parku attīstītājam SIA «Eo-

lus» jūnijā ir beidzies ietekmes uz vidi novērtējuma termiņš. Tas nozīmē, ka ir jāveic jauns vides novērtējums, ja vien likumā netiks noteiktas izmaiņas. Galviņa kungs maijā bija atbraucis runāt ar novada deputātiem, taču viņi savu viedokli nemainīja. Tika piedraudēts ar tiesu. Šobrīd vēl nekas nenotiek. Mums ir darba grupa, kur sazināties, varbūt pašlaik mazāk, bet mēs turam roku uz pulsa.

Anita Banzīņa

MAF

Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors

SVEICAM!

Elizabetes un Edgara ģimenē 22. novembrī ienākusi pirmdzimtā meitiņa Rebeka, kura piedzimstot bijusi 50 cm gara un svērusi 2,900 kg. Jaunā māmiņa, kura dzīvo Tukuma novada Lamiņos, sarunā ar «Zemgali» stāsta, ka meitiņu sagaidīt bija plānots Jūrmalā, taču viņa izlēma nedaudz pasteigties un nāca pasaulē Dobeles dzemdību nodaļā.

Līvberznieku Ievas Cīrles un Denisa Varanova ģimenē 21. novembrī ienācis dēliņš Marsels, kurš piedzimstot svēris 2,697 kg un bijis 47 cm garš. Jaunā māmiņa mīļi nosauc Marselu par mazo knausīti. Mājās jauno piņācēju gaida māsiņa Marija, kura ir piecus gadus veca. Ieva Cīrle «Zemgalei» teic, ka pašai ir mediķa izglītība, un atzīst, ka ir apmierināta ar Dobeles dzemdību nodaļas atsaucīgo un profesionālo personālu.

Laika periodā no 17. līdz 24. novembrim Dobeles un apkārtnes slimnīcas dzemdību nodaļā piedzimuši astoņi mazuļi: seši puisēni un divas meitenītes.

Alise Kruglauža
Autores foto

**Meklējiet
«Zemgali»
arī
facebook!**